

Slovo k povzbuzení na čtvrtek 18. března 2021, na čtvrtek po 4. neděli postní
Biblická čtení: Ex 32,7-14; Ž 106; Jan 5,31-37

Milé sestry, milí bratři,

v evangelijním úryvku čteme stále z páté kapitoly Janova sepsání. Máme tak před sebou pokračování jedné z velkých Kristových řečí, v nichž poodhaluje tajemství svého boholidství, konkrétně té řeči, kterou adresoval některým Židům, patrně z řad farizeů, kteří se vysloveně pohoršovali, že uzdravil chromého u rybníka Bethzatha v den sobotní. A jestliže včerejší úryvek končil Ježíšovými slovy «nehledám vůli svou, ale vůli toho, který mě poslal», tak dnešní je toho pokračováním: Ježíš Kristus je jednorozeným Božím Synem, vtělením Boží slávy, proto o jeho Božství svědčí vše, co se zjevuje na jeho lidství, na všem, čím jako člověk je a co dělá. Proto i uzdravení v sobotu je skutečným zjevením Boží slávy.

Evangelium je dnes předznamenáno v prvním čtení úryvkem z dvaatřicáté kapitoly knihy Exodus, svědectvím o Mojžíšově podivuhodném odmítnutí Boží nabídky stát se praotcem nového Božího lidu, vlastně „novým Abrahámem“ («Nebraň mi, ať vzplane můj hněv proti nim, ať je vyhubím; z tebe však udělám veliký národ» nabízí Mojžíšovi sám Hospodin, když lid si pod Sinajem nechal ulít zlaté tele a začne ho uctívat). Mojžíš ovšem odmítne, raději prosí za záchranu lidu. («Slituj se nad svým lidem... Rozpomeň se na Abraháma, Izáka a na Izraele, své služebníky»). A lid je skutečně zachráněn («A Hospodin se nad nimi slitoval a nedopustil neštěstí, kterým hrozil svému lidu»).

Mojžíš, který tak měl více na srdci Boží slávu a dobro lidu než slávu svou a svůj prospěch, se v tomto rozhodujícím okamžiku svého života stal snad nejvíce předobrazem Krista, pravým «Božím služebníkem» (jak zní jeho krásný biblický titul). Možná totiž nenajdeme ve Starém zákoně výmluvnější příklad dání přednosti slávě Boží před slávou vlastní, obětování osobní „kariéry“ v prospěch záchranu celku.

Pán Ježíš tedy nehledá svou slávu, nemusí ji hledat, protože je Božím Synem, sám je Boží slávou, jejím vtělením a zjevením. Proto může říci v naprosté plnosti «slávu od lidí nepřijímám». Jeho největší slávou, maximou jejího zjevení, se stane navíc kříž («Otče, oslav své jméno» modlí se Pán Ježíš předpovídaje své utrpení těsně před velikonočními svátky, «oslavil jsem a ještě oslavím» slyší Otcův hlas z nebe, «a nyní ty, Otče, oslav mne slávou, kterou jsem měl u tebe dříve, než byl svět» odpoví Kristus svou Velekněžskou modlitbou v Getsemanech).

Docela jinak je tomu u farizeů, jeho odpůrců, kterým je řeč primárně adresována («Jak vy můžete uvěřit, když oslavujete sebe navzájem, ale nehledáte slávu od samého Boha?»). Nehledání slávy Boží ale slávy své vlastní, oslavování sebe samých, vzájemná sebeoslava farizeů je tak odhalena jako (spolu)příčina, proč nechtějí přijmout Krista, proč nejsou schopni se mu otevřít. A to navzdory tomu, že znají Písma a zkoumají Písma, která ale o Kristu mluví, na něj ukazují a na něj čekají. Farizeové (z evangelia) a jim podobní mají totiž raději své vlastní poznání Boha než Boha, své vlastní vnímání člověka než člověka. Nedostatek lásky («nemáte v sobě lásku») je tak nejhlubším důvodem, proč farizeové v evangeliu hledají předně slávu svou vlastní, i třebaže to všemožně halí do hávu obrany věrnosti Zákonu, do hávu obrany pravé židovské víry a zbožnosti.

Je dobré i tento rozměr Kristovy řeči zaslechnout: odhalení tragédie mnohých farizeů, navíc když nás k tomu vybízí i čtení starozákonní. Hledání vlastní slávy je nebezpečí, které se přeci týká nás všech. A možná ještě více než těch farizeů v evangeliu, protože oni mohli být, narozdíl od mnohých z nás, upřímně přesvědčeni, že jim nějak o Boží slávu jde, i když třeba nějak pokřivenou.

Touha po uznání, úspěchu či vděčnosti, i když jsou pochopitelné a lidské, mohou být nenápadnými rozměry hledání vlastní slávy. Nemůžeme se těmito touhám vyhnout, nejsou samy o sobě špatné, ale nikdy se nesmí stát tím, oč nám v životě jde, nesmí se stát hlavní

motivací a ústředním kritériem našeho jednání. Dokonce ani touha po přijetí jím nemůže být. Hlavní motivací všeho, co činíme, by mělo být skutečné dobro, láska, to jsou bezpochyby největší projevy Boží slávy ve světě. A ne zlo a sebeláska.

Pokud je tomu tak, že nejprve hledáme dobro a pak se případně zaradujeme, že je někým přijato a oceněno, tak máme naději, že vlastní slávu až tak nehledáme. Zvlášť pokud se o dobro snažíme i navzdory nepřijetí a nevděku. Pokud se ale nejprve vždy díváme na reakce okolí, na vlastní úspěch a prospěch, pokud je prvním kritériem, co prospěje či udělá radost nám, a ne, co je dobré a co prospěje druhým, pak jsme v nebezpečí, že opravdu hledáme nejprve slávu svou vlastní. Něco takového ovšem může být také důvodem, proč opravdově uvěřit v Pána Ježíše se nám nedaří. Protože Bůh je docela jiný než sebeláska, Bůh je Láska (*Deus caritas est*), uvnitř sebe (*ad intra*) i navenek (*ad extra*), to je základní křesťanské vyznání, jaký je Bůh...